

Київський національний університет культури і мистецтв

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ І ПЕДАГОГІКИ

	Назва дисципліни	Тренінг з особистого розвитку
	Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий), PhD
	Галузь знань	02 Культура і мистецтво
	Спеціальність	029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
	Освітньо-наукова програма	Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
	Форма навчання	денна
	Адреса викладання	вул. Євгена Коновальця, 36
	Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра філософії і педагогіки
	Семестри	I, VII
	Обсяг	Загальна кількість годин
		<i>I сем – 60, VII сем - 30</i>
		Кількість кредитів
		<i>I сем – 2, VII сем - 1</i>
		Лекції
		<i>I сем – 24, VII сем - 16</i>
		Практичні заняття
		<i>I сем – 6, VII сем - 4</i>
Самостійна робота		
<i>I сем – 30, VII сем - 10</i>		
Форма звітності	залік (I семестр, VII семестр)	
Тип дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Загальна складова	
Мова навчання	Українська	
Викладач	Кундеревич Олена Вікторівна	
Контактна інформація	Kf919@ukr.net	
Програма дисципліни	https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=2469	

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНИ

Курс спрямовано на набуття здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (PhD) теоретичних знань та практичних навичок професійного і особистісного зростання, подолання внутрішніх суперечностей та створення передумов саморозвитку.

МЕТА, ЗАВДАННЯ І ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: набуття здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (PhD) теоретичних знань та практичних навичок професійного і особистісного зростання, подолання внутрішніх суперечностей та створення передумов саморозвитку.

Завдання:

- сприяння формуванню у аспірантів системи знань про сутність особистісного розвитку, глибокого розуміння сучасних соціальних процесів, «смислу історії» та «смислу особистого життя», конструктивної динаміки образу «Я», а також знання філософсько-психологічних підходів до розуміння соціальних систем і розвитку особистості: гуманістичний, психоаналітичний, синергетичний, тощо;
- розуміння суспільної потреби в розвиненій особистості, гуманістичного потенціалу України у розвитку соціуму і особистості, поняття розвитку і саморозвитку особистості, термінів: «активність» та «само активність», «індивід», «особистість», «індивідуальність» як етапи розвитку і саморозвитку особистості;
- вміння визначати параметри саморозвитку: спрямованість, зміст, стійкість, ефективність у формуванні своєї особистості, виявляти взаємозв'язки і протиріччя, фактори саморозвитку, усвідомлювати процес саморозвитку особистості, складати програму саморозвитку особистості, проводити тренінги особистісного зростання.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ

РОЗДІЛ I. «ОСОБИСТІТЬ В СУЧАСНОМУ СВІТІ»

ТЕМА 1. ОСОБИСТІТЬ ЯК ОБ'ЄКТ І СУБ'ЄКТ САМОРОЗВИТКУ

Суспільна потреба в розвиненій особистості. Гуманістичний потенціал України у розвитку соціуму і особистості. Особистість як об'єкт і суб'єкт саморозвитку. Поняття розвитку і саморозвитку особистості. Терміни: «активність» та «само активність». Індивід, особистість, індивідуальність як етапи розвитку і саморозвитку особистості.

ТЕМА 2. ФІЛОСОФСЬКО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СОЦІАЛЬНИХ СИСТЕМ І РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Філософські підходи до розуміння соціальних систем і розвитку особистості: гуманістичний, синергетичний, теологічний тощо. Формування концепцій розуміння сутності «Я» в історії філософської думки. Варіанти «світовідношення»: від оптимізму до апатії і нігілізму. «Смисл історії» та «смисл особистого життя». Сугестія в суспільстві.

Психологічні теорії особистості. Поняття архетипів у неофрейдизмі. Біхевіористична модель. Гуманістична модель. Гештальтпсихологія. НЛП. Інтегральна психологія.

Підходи до розуміння внутрішньо особистісного конфлікту. Основні типи поведінки людини у конфліктних ситуаціях. Типологія міжособистісних стосунків. Методи врегулювання внутрішньо особистісних, міжособистісних та групових конфліктів.

ТЕМА 3. ОСОБЛИВОСТІ ДУХОВНО-РЕЛІГІЙНОГО СПОСОБУ ОСЯГНЕННЯ ЛЮДИНИ І СВІТУ

Релігія як історично-соціальний та психологічно-особистісний феномен. Розуміння «особистості» в духовних концепціях світових релігій: буддизмі, християнстві, ісламі. Особливості віровчень та діяльність релігійних організацій та інституцій по формуванню світоглядних орієнтирів особистості. Сучасні форми вільнодумства. Діяльність деструктивних тоталітарних сект: світоглядні та психологічні загрози.

ТЕМА 4. СПОСОБИ ОСМИСЛЕННЯ СУСПІЛЬНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ МОРАЛІ ОСОБИСТОСТІ

Поняття «моральної свідомості». Моральні норми, принципи, мотиви, ціннісні орієнтації. Моральна норма та моральні кодекси в культурному досвіді людства. Моральні цінності і моральна оцінка. Проблема ідеалу в моралі.

Сучасна епоха крізь призму моральних цінностей людства. Моральний зміст процесів глобалізації культурної життєдіяльності людства. Проблема самоідентифікації людини в умовах плюралізації, технізації та динамізації людського буття. Становлення нового гуманізму в умовах проблемності виживання людства. Духовне відродження України.

ТЕМА 5. КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ. ПРОБЛЕМА ДОВІРИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Аналіз комунікаційного процесу. Сучасні моделі комунікації. Емоції та почуття у комунікаційному процесі. Взаємозалежність установок і потреб особистості. Стереотипи у комунікаційному процесі. Навіювання, наслідування, зараження як засоби психологічного впливу. Маніпуляція у психології масових комунікацій. Механізми захисту від маніпуляцій. Проблема довіри в сучасному світі. Лідерство та репутація. Особиста місія та реалізація.

ТЕМА 6. ГУМАНІСТИЧНИЙ ПІДХІД І ПСИХОТЕРАПІЯ В ПРОЦЕСІ САМОРОЗВИТКУ

Конструктивна динаміка образу «Я». Психологічна культура особистості як результат світоглядного осмислення дійсності. Параметри саморозвитку: спрямованість, зміст, стійкість, ефективність у формуванні своєї особистості. Взаємозв'язки і протиріччя. Фактори саморозвитку. Процес саморозвитку особистості. Програма саморозвитку особистості. Тренінги особистісного зростання.

РОЗДІЛ II. ТРЕНІНГИ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ТРЕНІНГУ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ

Теоретичні основи тренінгу особистісного зростання. Типологія і класифікація тренінгів. Специфічні риси і принципи тренінгу. Особливості діяльності ведучого тренінгу особистісного росту.

ТЕМА 2. ІНТРАПЕРСОНАЛЬНІ ТА ІНТЕРПЕРСОНАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОСОБИСТІСНОГО РОСТУ

Інтраперсональні та інтерперсональні критерії особистісного росту. Прийняття «себе». Відкритість внутрішнього досвіду переживань. Відповідальна свобода. Динамічність. Прийняття «інших». Розуміння «інших».

ТЕМА 3. ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНІ ТЕХНІКИ ТА ВПРАВИ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬ В ТРЕНІНГУ ОСОБИСТІСНОГО РОСТУ

Підготовчі техніки та вправи. Вправи, що формують зворотній особистісний зв'язок. Техніки та вправи, що направлені на самопізнання. Релаксаційні та медитативні техніки.

ТЕМА 4. ТРЕНІНГИ АСЕРТИВНОСТІ (ВПЕВНЕНОЇ ПОВЕДІНКИ), КРЕАТИВНОСТІ ТА ЕМОЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Причини невпевненості у собі (страх критики, помилки, контакту, публічності і т.п.). Біхевіористична терапія як підґрунтя для тренінгів асертивної поведінки. Тренінг емоційної грамотності Перрі Штайнера. Креативні тренінги: мозковий штурм, синектика, морфологічний аналіз.

РОЗПОДІЛ ГОДИН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1 курс 1 сем.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1.	Філософсько-психологічні підходи до розуміння соціальних систем і розвитку особистості	6
Усього годин		6

РОЗПОДІЛ ГОДИН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

4 курс 7 сем.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1.	Тренінг асертивності (впевненої поведінки).	4
Усього годин		4

КОНТРОЛЬ ЗА САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ

Самостійна робота спрямована на закріплення та поглиблення знань, отриманих в процесі теоретичного вивчення дисципліни. Вона зорієнтована на формування у аспірантів базових наукових та професійних компетентностей та умінь, необхідних для самостійної роботи з літературою. Метою самостійної роботи є формування у майбутніх докторів філософії теоретичних та практичних підвалин для реалізації ними концепції «освіта впродовж життя». Виконання самостійної роботи дозволяє сформувавши індивідуальну освітню траєкторію здобувача освіти у процесі опрацювання ним предметного наповнення освітньої програми.

Основною формою контролю та оцінювання самостійної роботи є проведення контрольних заходів. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять.

Під час лекційного заняття контроль за самостійною роботою здійснюється у формі короткого письмового опитування на початку або наприкінці лекції. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання, перевіряються на предмет їх виконання на кожній лекції. На лекційному занятті здійснюється перевірка опрацьованості матеріалів, що виносяться на самостійне вивчення в рамках попередньої теми.

Контроль за самостійною роботою здійснюється в усній формі (співбесіда, дискусія, обговорення, виконання завдань, що передбачають пошук нестандартних рішень, творчі наукові конференції тощо) під час проведення лекції-конференції та практичних занять.

Підсумковий контроль за самостійною роботою включає семестровий контроль. Навчальний матеріал, передбачений для опрацювання у формі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Бали, отримані аспірантами за виконання самостійної роботи, враховуються при підрахунку загального рейтингового балу з дисципліни.

Критеріями оцінки результатів самостійної роботи є: оцінка рівня засвоєння аспірантом навчального матеріалу, що винесений на самостійне вивчення; умінь практичного використання отриманих теоретичних знань при виконанні практичних завдань; умінь правильного оформлення матеріалів, що засвідчують виконання самостійної роботи у належному обсязі та згідно з висунутими вимогами.

В умовах запровадження дистанційної форми навчання перевірка самостійної роботи здійснюється у тестовій формі за допомогою електронних ресурсів на різних платформах та під час проведення занять в онлайн-форматі.

ВИДИ РОБІТ І ЗАВДАНЬ. ІНСТРУМЕНТАРІЙ НАВЧАННЯ

Види робіт для осмислення понять і практичного засвоєння курсу:

- анутовання філософсько-психологічної літератури;
- опрацювання й коментування довідкових джерел;
- виступи слухачів із коментуванням основних положень курсу;
- проведення психологічних тренінгів;
- колективна робота по вирішенню етичних дилем;
- обговорення питань з наукових джерел, винесених на самостійне опрацювання.

Індивідуальні завдання:

Розробка психологічного тренінгу.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Оцінювання (усних повідомлень і практичних завдань із питань курсу, аналізу наукової й навчально-методичної літератури, самостійна й індивідуальна робота за темами, виконання тестових завдань і т. ін.) здійснюється з позицій дотримання академічної доброчесності, ґрунтоване на чинних нормативних документах.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
84–89	B	добре	
74–83	C	задовільно	
66–73	D		
61–65	E		
21–60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0–20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Авиден И., Гончаруклва О. Сто разминок, которые украсят ваш тренинг. Спб.: Речь, 2010. 256 с.
2. Агеев В.С. Межгрупповое взаимодействие: социально-психологические проблемы. Москва: Изд-во МГУ, 2010. 240 с.
3. Алешина Ю.Е. Проблемы теории и практики медиации // Личность, общение, групповые процессы: Сб. обзоров. Москва: ИНИОН, 2011. С. 90-100.
4. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование. Спб.: Питер, 2018. 688 с.
5. Бакли Р., Кейпл Дж. Теория и практика тренинга. Спб.: Питер, 2002. 352 с.
6. Вандишев В.М. Філософія: екскурс в історію вчень і понять: навч. посіб. Київ: Кондор, 2016. 474 с.
7. Гришина Н.В. Психология конфликта. Спб.: Питер, 2009. 185 с.
8. Горбушина О. Психологический тренинг. Секреты проведения. Спб.: Питер, 2008. 240 с.
9. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Київ: «Vivat», 2018. 512 с.
10. Кейн С. Сила інтровертів. Київ: «Наш Формат», 2016. 368 с.
11. Кови С. Скорость доверия. Москва: Альпина, 2013. 424 с.
12. Кривелев М. История религий: в 2 т. Москва: Мысль. 1995. 378 с.
13. Мороз Л. Основы професійно-психологічного тренінгу. Київ: ПАЛИВОДА, 2004. 139 с.
14. Рейноутер Дж. Это в ваших силах. Москва: Прогресс, 1992. 197 с.
15. Станчишин В. Стіни в моїй голові. Київ: «Віхола», 2020. 192 с.
16. Творення простору суспільної довіри в Україні ХХІ століття: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 17-19 лютого 2016 року. – Київ: «УБС», 2017. 523 с.
17. Філософія культури. Словник. / К. Кириленко, О. Кундеревиц, Л. Бойко / за заг. Ред.. К. Кириленко. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2018. 280 с.
18. Фопель К. Психологические группы. Москва: Генезис, 2017. 213 с.
19. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. Київ: «КСД», 2016. 160 с.
20. Хорни К. Невротическая личность нашего времени. Самоанализ. Москва: Прогресс-Универс, 1993. 480 с.

Додаткова

21. Аболіна Т. Г. Етика: навч. пос. для студ. гуманіт. вузів. Київ: Либідь, 1992. 182 с.
22. Бакштановский В. Н. Моральный выбор личности: Альтернативы, решения. Москва, 2007. 256 с.
23. Бердяев Н. А. О назначении человека. Опыт парадоксальной этики. Киев: Амрита, 2019. 460 с.
24. Воропай О. Звичаї нашого народу: Етногр. Нарис. Київ., 2003. 283 с.
25. Гусейнов А. А. Золотое правило нравственности. Москва: Гардарика, 2001. 346 с.

26. Давыдов Ю. Н. Любовь и свобода: избранные произведения. Москва: Астрель, 2008. 676 с.
27. Джонатан Гіл. Історія християнства. Київ: Темпора, 2010. 560 с.
28. Зыбковец В. Ф. Происхождение нравственности и овец. Москва: Гардарики, 2004. 231 с.
29. История этических учений: учебник / Под ред. Гусейнова А. А. Москва: Гардарики, 2003. 369 с.
30. Лоренц К. Агрессия. Москва: Прогресс, 2009. 272 с.
31. Манере Д. Социальная психология. СПб.: Питер, 2008, 688 с.
32. Мень А. История религий: В 7 т. Москва: Слово, 1992, 628 с.
33. Степаненко В. Ф. Етика в проблемних і аналітичних задачах: навч. посіб. Київ: Лібра, 1998. 270 с.
34. Фромм Э. Иметь или быть? Москва: АСТ, 2006. 571 с.
35. Хамитов Н. В. Философия одиночества: Одиночество женское и мужское. Киев: Наук. думка, 1995. 172 с.
36. Цукерман Г., Мастеров Б. Психология саморазвития. Москва: Интерпракс, 1995. 288 с.
37. Швейцер А. Благоговение перед жизнью. Москва: Прогресс, 1992. 576 с.

Інформаційні ресурси

38. Релігія в Україні (інтернет-сайт) <http://www.religion.in.ua/>
39. Інститут релігійної свободи (інтернет-сайт) <http://www.irs.in.ua/#>
40. Історія світових релігій (інтернет-портал) <http://bogedin.com/>
41. Релігії світу (інтернет-сайт)
http://religionpeace.ru/religiya_v_sovremennom_mire.html
42. Людина і релігія (інтернет-проект)
<http://subscribe.ru/catalog/religion.celovekireligia>
43. Державний музей історії релігій (інтернет-сайт) <http://www.gmir.ru/>
44. Електронна бібліотека «psylib» (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.kiev.ua>